

Høgskolen i Telemark

EKSAMEN

2207 NORSK SKRIFTLIG FOR UTENLANDSKE STUDENTER

29.05.2012

Tid: 0900 - 1500

Målform: Bokmål

Sidetall: 7 + forside + 1 vedlegg

Hjelpemiddel: Ingen

Merknader: Alle oppgavene skal besvares.
Skriv svarene til grammatikkoppgavene på oppgavearket.
Oppgavene i lytteforståelse, tekstforståelse, samfunnskunnskap og stilen skal skrives på egne ark.

Vedlegg: 1 avistekst

Eksamensresultatene blir offentliggjort på studentweb.

**Fakultet for
allmennvitenskapelige fag**

I LYTTEFORSTÅELSE - "Mat i det flerreligiøse Norge"

Svar på alle spørsmålene.

1. Hvordan opplever mange religiøse mennesker situasjonen når det gjelder spesielle hensyn knyttet til mat?
2. Hvordan kan man vise respekt når det gjelder mat og matservering?
3. På hvilken måte er folk garantert mat som oppfyller deres religiøse behov?
4. Hvordan skiller adventistenes matpraksis seg fra andre kristne trossamfunn?
5. Hvilke to islamske hovedretninger finnes i Norge, og hvem er den største?
6. Hva slags kjøtt er tillatt og hva slags kjøtt er forbudt innenfor islam?
7. Hvor strengt er muslimenes forhold til alkohol innenfor muslimsk matpraksis?
8. Hva betyr *kosher* i jødisk mattradisjon?

---

9. Hvilken mat blir hovedsakelig servert i buddhistenes, hinduenes og sikhenes templer?
10. Hvilke typer vegetarkosthold nevnes i artikkelen?

II TEKSTFORSTÅELSE – «Klasseforakt»

Svar på alle spørsmålene fra teksten.

1. Hvorfor lever østkantfolk kortere enn vestkantfolk?
2. Hvilke dårlige vaner fører til sosiale forskjeller?
3. Hvilke faktorer ved jobben virker negativt inn på livskvaliteten?
4. Hva kan gjøres for å redusere ulikhetene i det norske samfunnet?
5. Hvorfor blir Høybråten trukket fram som en dyktig politiker?
6. Hvorfor er det vanskelig for Norge å gjøre tiltak for å rette opp classeskiller?
7. Hvordan har inntektsutviklingen vært i Norge i de siste tiårene?
8. Hvordan er forholdet mellom sosiale helseforskjeller og ulik behandling i helsevesenet?
9. Hva mener Marsdal om livsstil som årsak til kortere levealder på østkanten?
10. Hva kritiserer Westin og Moxnes når det gjelder norsk velferdspolitik?

III DIREKTE/INDIREKTE TALE

Gjør setningene i direkte tale om til indirekte tale.

Eksempel: "Jeg solgte huset mitt til et av barnebarna mine"

Hun sa at hun hadde solgt huset sitt til et av barnebarna sine.

"Vi passet barna hennes i vinterferien"

De sa at

"Jeg skal hente barna våre i barnehagen etter middag"

Han sa at

"Vi dro på ferie da barna våre var ferdige med skolen".

De fortalte at

"Jeg skal sette meg i bilen min og kjøre til foreldrene mine".

Hun sa at

«Vi ga opp hele prosjektet vårt etter konkurransen».

De fortalte at

«Jeg la meg sent og sov i 12 timer».

Hun fortalte at

«Vi holdt oss i form ved å sykle til jobben vår hver dag».

De fortalte at

IV SUBSTANTIV/ADJEKTIV

Sett inn riktig form av substantivet og adjektivet til venstre.

viktig, ressurs Bestemor har blitt den _____ i
hektisk, samfunn dagens _____.
ung, generasjon Den _____ baserer
karriere, kjærkommen _____ sin på _____
snill, bestemor hjelpen fra de mange _____
travel, forelder som alltid stiller opp. De _____
disponibel, tid har ikke nok _____
oppgave, gjøre til å rekke alle _____ som må _____
hektisk, uke i ei _____.
velvillig, bestemor Uten den alltid _____
nasjon hadde _____ vår stoppet. Bestemor fortjener verdens
stor, ærespris _____!

V   AKTIV/PASSIV

Gjør de aktive setningene om til passiv (s-passiv eller bli-passiv).

1.   Gutter mestrer den nye teknologien bedre enn jenter.

---

2.   Regjeringen følger utviklingen nøye.

---

3.   De maler huset sitt hver sommer.

Gjør de passive setningene om til aktiv.

1.   Politikeren skal intervjues i Dagsrevyen.

---

2.   Dette problemet kan ikke løses av bare politikerne.

---

3.   Brevet må postlegges før klokka tolv.

VI VERB

Sett inn riktig form av verbet

Kari og Ola _____ bryllupsdag om en uke. Da er det 50 år

feire

siden de _____, og dette skal _____.

gifte seg

markere

Kari har lyst til _____ på en lang sydentur, men Ola er vanskelig

dra

_____ til _____ så langt. Han

overtale

reise

_____ med et stort problem som han _____

slite

ha

i mange år. Han _____ på hemmeligheten hele livet, men i går

bære

_____ han den til kona si. Han _____ ikke fly.

fortelle

tore

Han _____ alltid _____ bil når han _____.

foretrekke

feriere

Derfor _____ han en handletur til Sverige da han i går _____

foreslå

diskutere

ferieturen med kona si. Hun _____ da hun _____

bli lei seg

innse

at hun måtte _____ langt etter palmer og bølgeskulp.

se

VII SAMFUNNSKUNNSKAP

Svar på alle spørsmålene.

1. Skriv om samenes liv og historie som minoritetsgruppe i Norge.
2. Skriv om svartedauden og hvilke negative og positive konsekvenser den fikk for Norge.
3. Nevn ulike grunner til at vi får regjeringsskifte i Norge?
Hvilke oppgaver har Stortinget og regjeringen?

VIII STILOPPGAVER

Skriv én av oppgavene.

Stilen skal være på minst 300 ord.

1. Det er mye bruk av vold i verden, også i det norske samfunnet.
Skriv om noen årsaker til dette. Hva kan gjøres for å stoppe denne utviklingen?
2. I Norge var det tidligere svært få mennesker fra andre land.
Hvordan er situasjonen nå, og hva er utfordringen i den situasjonen vi har i dag?
3. Det er et stort behov for barnehager og aldershjem i Norge i dag.
Hva er årsaken til dette, og hva mener du om at det offentlige overtar mer og mer ansvar for barn og eldre?

«Klasseforakt»

● Mener fattige får skylda

LEVEKÅR: Østkantfolk utsettes for dobbel undertrykkelse, mens de rike blir rikere og lever stadig lenger, får de fattige skylda for egen situasjon.

■ ELSE GRO OMMUNDSEN

Det mener Magnus Marsdal, utreder i Manifest Analyse.

– Vi ser en dobbel undertrykkelse, først sosialt og så symbolsk og materielt. Den sosiale ulikheten i samfunnet bidrar til at livene på østkanten i gjennomsnitt blir mye kortere enn i de dominerende gruppene, og så legger de ~~ligger~~ skylda på den enkelte mens samfunnet blir frikjent, sier Marsdal. Han mener diskusjonen om usunne vaner på Østkanten avslører «et anstrøk av klasseforakt» blant flere av dem som uttaler seg.

SAMLER RISIKOFAKTORER

Vi er like fra fødselen. Men i ungdommen starter forskjellene som gjør at de rike lever lengst og blir stadig rikere.

– Det som senere skal utvikle seg til store sosiale forskjeller, starter i ungdommen, forklarer Steinar Westin, leder av Statens ekspertgruppe mot sosiale ulikheter i helse. Han understreker at det dreier seg om flere ulike faktorer som skaper forskjellen; som for eksempel forholdet til alkohol, røyk, mosjon, sex og kostvaner.

– Forskjellen ligger i en oppsamling av risikofaktorer over lange livsløp. Rundt fødselssituasjonen er likheten påfallende høy. Vi ser heller ikke så stor ulikhet i de første skoleårene, men i tenårene begynner det som senere skal utvikle seg til forskjeller å skje, sier Westin.

– Dette er forhold som man tar med seg videre i livet. Også forhold i arbeidslivet påvirker helsen. Forskning viser at jo mer du har av negativt stress på jobb, jo mindre du styrer din egen hverdag, at

dette påvirker helsen negativt, sier Westin.

EN GOD NYHET

Westin mener det er en god nyhet at de på vestkanten lever lenger, men at neste jobb er å sørge for at også de på østkanten kan leve friske liv tilsvarende lenge.

– Forskjellene burde vært mindre, men den gode nyheten er at ingen av gruppene har fått dårligere helseutsikter. Men høystatusgruppene lever så mye lenger enn før, sier Westin. Han advarer mot den forenklete modellen med å skyld på dem som bor på østkanten.

– Den gamle forklaringen om dårlig livsstil er alltid lettest å gripe til. Alt gjøres om til individuelle valg, at de som har dårlig helse må skyld på seg selv, sier Westin. Han etterlyser et større politisk mot til å sørge for at ulikhetene kunne blitt endret.

– Politikere kunne for eksempel kommet med tiltak mot brus og leskedrikk. Å redusere bruken av sukker kunne gjort en forskjell. Men ingen andre enn Høybråten har mot til slikt, han har gjort mest for å oppheve klasseskillene med sitt røykeforbud, uten å forby røyk helt, sier Westin. Han mener at også EU-regler gjør det vanskelig å sette inn strukturelle tiltak som kan være med på å rette opp klasseskillene; som at EU nå krever at vi skal tillate alkohol-reklame.

– Det nytter ikke med pekefingermoralisme. Det gjør

kanskje bare vondt verre, mener Westin. Ekspertgruppen han leder har studert om sosiale helseforskjeller kan skyldes ulik behandling i helsetjenesten.

– Selv om vi finner noen forskjeller, er det ikke her forklaringen ligger. I internasjonal sammenheng er helsetjenesten rørende likeverdig i Norge, sier Westin.

Magnus Marsdal mener det er en gammel myte at levealderen i hovedsak skyldes livsstil og egne valg.

– Kun en tredel av ulikheten i menns dødelighet etter hjerte- og karsykdommer skyldes livsstil. Derfor er det

kunnskapsløst når mange hevder at mer trim og sunn mat vil få bukt med overdødeligheten på østkanten. Årsaker knyttet til stresset de ansatte i underordnede stillinger utsettes for er trolig vel så viktig, mener Marsdal.

– Hvordan kan vi tre den samme pensjonsreformen ned over alle grupper og klasser? Skal vi kutte i pensjonen til folk med tunge og stressende yrker for å finansiere

lange professorliv på vestkanten, spør Marsdal.

RIKE BLIR RIKERE

Bjørnar Moxnes i Rødt mener de sosiale helseforskjellene som avdekkes, viser at Arbeiderpartiets velferdspolitik har spilt fallitt.

– Det har vært mye prat og ikke noe handling for å utjevne de sosiale forskjellene, sier Moxnes.

– Vi ser at de sosiale helseforskjellene øker, at de er større nå enn på 1930-tallet. Dette sier mye om samfunnsutviklingen på 1980-tallet og utover. Den rikeste prosenten i Norge har økt sin andel av inntektene i rekordfart, raskere enn i USA og i Storbritannia. Det siste tiåret har vi fått en firedobling i antall milliardærer i Norge, sier Moxnes.

else.gro.ommundsen@dagsavisen.no

Dagsavisen i går.

■ I en serie artikler setter Dagsavisen søkelyset på den delte hovedstaden.